

19.6.2017

EOAK/985/2017

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Saksin

Esittelijä: Notari Kaisu Lehtikangas

HELSINGIN KAUPUNKI, HIETANIEMENKADUN PALVELUKESKUS

Tarkastuspöytäkirja

Aika: 15.2.2017

Paikka: Hietaniemenkadun palvelukeskus
Hietaniemenkatu 5 B
00100 Helsinki

Läsnä Oikeusasiamiehen kansliasta:
Esittelijäneuvos Tapio Rätty
Esittelijä Riikka Jackson
Notari Kaisu Lehtikangas

Hietaniemenkadun palvelukeskuksesta
Ohjaaja - - -
Ohjaaja - - -
Ohjaaja - - -

TARKASTUKSESTA

Tarkastus tehtiin ennalta ilmoittamatta ja tarkastus päättyi klo 23.15. Oikeusasiamiehen kanslian edustajat esittivät apulaisoikeusasiamiehen antaman määräyskirjan tarkastuksen suorittamista varten ja kertoivat lyhyesti oikeusasiamiehen suorittamista tarkastuksista sosiaalihuollon yksiköihin.

Sosiaalihuoltolain mukaan kunnan tehtävä on järjestää tilapäistä asumista henkilöille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista, kiireellistä apua.

Yleiskuvaus kohteesta

Hietaniemenkadun palvelukeskuksen asumispäivystys on helsinkiläisille asunnottomille suunnattu ympäri vuorokauden auki oleva palvelukeskus, jossa yövytään yö kerrallaan yhteisissä huoneissa. Paikkoja on yhteensä 60, joista 52 on sänkypaikkaa ja kahdeksan patjapaikkaa. Paikoista yhdeksän on varattu naisille. Asumispäivystyksen yöpaikat jaetaan klo 17.00 ja klo 5.00 välillä. Huoneista tulee poistua klo 8.30. Yöpyminen on maksutonta ja se sisältää aamiaisen. Asumispäivystyksessä on erikokoisia useamman henkilön huoneita. Huoneissa on sängyt, patjat, tyynyt, peitot ja vuodevaatteet. Tarkastuksen aikana asiakkaita oli paikalla noin 30. Kulvana talvena kaikki palvelukeskukseen tulleet asiakkaat on voitu ottaa vastaan.

Asumispalvelujen järjestäminen

Kun asiakas tulee asumispäivystykseen, niin hänet kirjataan sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukseen (ATJ). Yöpyneet asiakkaat ohjataan palvelukeskuksen sosiaaliohjaajien vastaanotolle, jotka selvittävät asiakkaiden tilannetta ja palvelujen tarvetta.

Aamulla asiakas voi siirtyä samassa rakennuksessa olevan päiväkeskuksen tiloihin, jossa voi oleskella päivän.

Asiakkaista suurin osa on syntynyt 1960-luvulla, mutta siellä oli myös esimerkiksi 1930-luvulla syntynyt pitkäaikaisasiakas, joka ei ole halunnut ottaa vastaan muuta asumispaikkaa.

Asiakkaiden vaihtuvuus on 80 % ja asiakkaat yöpyvät palvelukeskuksessa keskimäärin 5–10 yötä.

Asumispäivystykseen voi tulla päihtyneenä, mutta siellä ei saa käyttää päihteitä. Asiakkaille voidaan tehdä ruumiintarkastus heidän luvallaan ja ottaa pois alkoholit, jotka voidaan antaa takaisin aamulla. Jos asiakas ei suostu ruumiintarkastukseen tai antamaan pois päihdyttäviä aineita (pois lukien tarvittava lääkitys) asiakas ei saa yöpaikkaa. Asiakkaiden käytössä on lukolliset kaapit, jossa voidaan säilyttää yön yli arvotavarat.

Tarjolla olevat palvelut

Palvelukeskuksessa on tarjolla lounas ja päivällinen, jotka maksavat 1,10 euroa ja kahvi ja pulla 55 senttiä. Sosiaalityöntekijät voivat myöntää maksusitoumuksia ateriakuluihin. Asiakkailla on mahdollisuus käydä suihkussa ja saunassa sekä pestä pyykkiä maksutta ja saada vaihtovaatteet.

Palvelukeskuksessa on saatavilla sairaanhoitajan ja lääkärin palveluja. Sairaanhoitajan luona on mahdollisuus saada esim. jalkahoitoa.

Asiakasohjaus muihin palveluihin

Asumispäivystys on Helsingin kaupungin verkkosivujen ja palvelukeskuksesta saadun tiedon mukaan tarkoitettu helsinkiläisille päihdeongelmallisille aikuisille. Paikalle saapuvat lapsiperheet ohjataan sosiaalipäivystykseen. Muualta tulevia suomalaisia ohjataan esimerkiksi kirkon hätämajoituspaikkoihin tai Vailla vakinaista asuntoa ry:n Yökeskus Kalkkersiin. Hätätilanteessa muualta tuleville voidaan antaa paikka yhdeksi yöksi tai viikonlopun yli.

Ulkomaalaisten kohdalla majoitus voidaan järjestää yhdeksi yöksi. Tällöin asiakkaasta otetaan yhteyttä sosiaalipäivystykseen, jossa luodaan asiakkaalle keinotekoinen henkilöturvattunnus, jolloin asiakas voidaan kirjata asiakastietojärjestelmään. Ulkomaalaisia asiakkaita ohjataan Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön ylläpitämiin Munkkisaareen, Hermanniin ja Hirundoon.

Esteettömyys

Palvelukeskuksen pihapiiri ja rakennus ovat esteettömät. Asiakkaaksi pääsyn edellytyksenä on, että asiakas pystyy liikkumaan itsenäisesti ja huolehtimaan henkilökohtaisesta hygieniastaan. Vammaiset henkilöt ohjataan välittömästi vammaispalvelun asiakkaaksi, jotta heille järjestyisi muu sopiva paikka.

Henkilökunta

Palvelukeskuksessa työskentelee päivisin neljä ohjaajaa, kaksi sosiaaliohjaajaa ja kaksi sosiaalityöntekijää. Yöaikaan on paikalla kolme ohjaajaa. Sosiaalityöntekijöillä on päätöksenteko oikeus ja he voivat myöntää täydentävää toimeentulotukea.

Arkipäivisin on paikalla kaksi sairaanhoitajaa virka-aikana ja lääkäri on tavattavissa kolmena päivänä viikossa. Sairaanhoitajan vastaanotolle pääsee jonotuksen kautta ja sairaanhoitaja voi lähettää lääkärin vastaanotolle.

ARVIO

Tarkastuksen havainnot esiteltiin apulaisoikeusasiamies Maija Sakslinille.

Saatu selvitys ja tarkastuksella tehdyt havainnot eivät antaneet apulaisoikeusasiamiehelle ai-
hetta muuhun kuin, että hän totesi, että hätmajoitusta järjestettäessä tulisi palvelujen tarvitsi-
joille ja käyttäjille turvata mahdollisuus asianmukaisiin yöpymistiloihin. Yökeskus Kalkkersin tar-
joamat palvelut soveltuvat majoitustarkoituksiin vain poikkeuksellisissa tilanteissa. Lähinnä ti-
lanteissa, jossa muuta tilaa ei enää ole saatavilla.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Kaisu Lehtikangas
notaari